

IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2010. gada 20. septembris)

par regulētu piekļuvi nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīkliem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2010/572/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 19. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādes (BEREC) un Komunikāciju komitejas (COCOM) atzinumus,

tā kā:

- (1) ES elektronisko sakaru pakalpojumu vienotais tirgus un jo īpaši ļoti ātrdarbīgu platjoslas pakalpojumu attīstība ir noteicošie faktori ekonomikas izaugsmes nodrošināšanā un stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā. Telekomunikāciju un platjoslas ieviešanas pamatnozīmi saistībā ar ES ieguldījumiem, darba vietu izveidi un vispārēju ekonomikas atveseļošanu īpaši uzsvēra Eiropadome savos 2009. gada marta sanāksmes secinājumos. Viena no septiņām stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvām paredz izstrādāt Eiropas digitalizācijas programmu, ar kuru iepazīstināja 2010. gada maijā.
- (2) Eiropas digitalizācijas programma nosaka mērķus ātrdarbīgas un ļoti ātrdarbīgas platjoslas piekļuves ieviešanai un izmantošanai, kā arī paredz vairākus pasākumus uz optisko šķiedru balstītu nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīklu ieviešanas veicināšanai un nākamāo gadu laikā vajadzīgo būtisko ieguldījumu atbalstam. Šis ieteikums skatāms minētajā kontekstā, un tā mērķis ir sekmēt efektīvus ieguldījumus un inovācijas jaunā un uzlabotā infrastruktūrā, pienācīgi ņemot vērā riskus, ar ko saskaras visi uzņēmumi, kuri veic ieguldījumus, un vajadzību uzturēt efektīvu konkurenci, kas laika gaitā ir svarīgs ieguldījumu virzītājspēks.

- (3) Saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 16. panta 4. punktu valstu regulatīvās [pārvaldes] iestādes (VRI) izstrādā reglamentējošus risinājumus problēmām, ko rada pāreja no vara kabeļu tīkliem uz optiskās šķiedras tīkliem. Tāpēc attiecīgais iesaistītais tirgus ir infrastruktūras piekļuves vairumtirdzniecības tirgus (4. tirgus) un platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības tirgus (5. tirgus). Ļoti svarīga ir VRI piemēroto reglamentējošo pieeju saskaņotība, lai izvairītos no vienotā tirgus izkropļojumiem un lai nodrošinātu tiesisko noteiktību visiem uzņēmumiem, kas veic ieguldījumus. Tādēļ ir piemēroti valstu regulatīvajām iestādēm sniegt norādes, kuru mērķis ir novērst reglamentējošo pieeju jebkādas nepiemērotas atšķirības, vienlaikus ļaujot VRI pienācīgi ņemt vērā apstākļus valstī, kad tās sagatavo piemērotus reglamentējošos līdzekļus. VRI noteiktu piemērotu reglamentējošo līdzekļu kopumam jāatspoguļo ieguldījumu līmeņa proporcionāls piemērojums.
- (4) Šā ieteikuma piemērošanas joma pirmām kārtām attiecas uz reglamentējošiem līdzekļiem, ko piemēro operatori ar būtisku ietekmi tirgū (BIT), kuru nosaka, pamatojoties uz tirgus analīzes procedūru saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 16. pantu. Tomēr, ja to pamato apstākļi, ka šādas infrastruktūras dublēšana būtu ekonomiski neefektīva vai fiziski nepraktiska, dalībvalstis var arī noteikt pienākumus savstarpēji koplietot infrastruktūru uzņēmumiem, kas ekspluatē elektronisko sakaru tīklu saskaņā ar minētās direktīvas 12. pantu, lai tādējādi pārvarētu trūkumus inženiertehniskajā infrastruktūrā un gala posmos.
- (5) Paredzams, ka pēc NGA tīklu izveidošanas būtiski mainīsies pieprasījuma un piegādes nosacījumi gan vairumtirdzniecībā, gan mazumtirdzniecībā. Tādēļ, iespējams, būs vajadzīgi jauni reglamentējošie līdzekļi, kā arī jauni aktīvie un pasīvie piekļuves reglamentējošie līdzekļi 4. un 5. tirgum.
- (6) Regulatīvās vides noteiktība ir svarīgs aspekts, lai sekmētu efektīvus visu operatoru ieguldījumus. Saskaņotas reglamentējošās pieejas piemērošana laika gaitā ir svarīga, lai ieguldītājiem sniegtu pārliecību viņu uzņēmējdarbības plānu izstrādei. Lai mazinātu ar periodiskajiem tirgus pārskatiem saistīto nenoteiktību, VRI pēc iespējas izvērstāk jāprecizē, kā paredzamās izmaiņas tirgus apstākļos varētu ietekmēt reglamentējošos līdzekļus.

⁽¹⁾ OV L 108, 24.4.2002., 33. lpp.

- (7) Ja jaunus optiskās šķiedras tīklus izveido neapbūvētās teritorijās, VRI jāpārskata un nepieciešamības gadījumā jāpielāgo spēkā esošās reglamentējošās prasības, lai nodrošinātu, ka tās tiek piemērotas neatkarīgi no izmantotās tīkla tehnoloģijas.
- (8) NGA tīklu izveidošana, visticamāk, veicinās svarīgas izmaiņas attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu un konkurenci.
- (9) Šajā kontekstā VRI rūpīgi jāizskata jaunie konkurences apstākļi, ko radījusi NGA izveidošana. VRI jānosaka ģeogrāfiskie tirgi valstī saskaņā ar Komisijas 2007. gada 17. decembra lēmumu 2007/879/EK par attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem⁽¹⁾, ja VRI var nepārprotami konstatēt būtiski un objektīvi atšķirīgus konkurences apstākļus, kas stabili saglabājas laika gaitā. Tajos gadījumos, kad nevar konstatēt, ka atšķirīgie konkurences apstākļi pamatotu ģeogrāfisko tirgu noteikšanu valstī, VRI tomēr var reaģēt uz atšķirīgajiem konkurences apstākļiem dažādos ģeogrāfiski noteiktos tirgos, piemēram, vairāku alternatīvu infrastruktūru dēļ vai uz infrastruktūru balstītu operatoru dēļ, piemērojot atšķirīgus reglamentējošos līdzekļus un piekļuves produktus.
- (10) Pāreja no vara kabeļu tīkliem uz optiskās šķiedras tīkliem var mainīt konkurences apstākļus dažādās ģeogrāfiskās teritorijās, un tāpēc var vajadzēt pārskatīt 4. un 5. tirgu ģeogrāfisko jomu vai 4. un 5. tirgus reglamentējošos līdzekļus gadījumos, kad šādi tirgi vai reglamentējošie līdzekļi ir iedalīti segmentos, pamatojoties uz konkurenci vietējo abonentlīniju atsaistīšanas (LLU) dēļ.
- (11) Ja 4. tirgū konstatē BIT, jāpiemēro piemērots reglamentējošo līdzekļu kopums.
- (12) Piekļuvei inženiertehniskajai infrastruktūrai ir izšķirīga nozīme, lai tīktu izveidotu paralēli optiskās šķiedras tīkli. Tādēļ ir svarīgi, ka VRI iegūst vajadzīgo informāciju, lai novērtētu, vai ir pieejama un kur atrodas kabeļu kanalizācija un cita vietējo abonentlīniju infrastruktūra NGA tīklu izvietošanai. VRI jāizmanto pilnvaras, ko tām paredz Direktīva 2002/21/EK, lai iegūtu visu attiecīgo informāciju par šādas infrastruktūras atrašanās vietu, jaudu un pieejamību. Alternatīviem operatoriem ideālajā gadījumā vajadzētu būt nodrošinātai iespējai izvietot savus optiskās šķiedras tīklus vienlaikus ar BIT operatoru, kopīgi uzņemoties inženiertehnisko darbu izmaksas.
- (13) Pienākuma piemērošana, ka jānodrošina piekļuve inženiertehniskajiem elementiem, būs efektīva tikai tad, ja BIT operators ar vienādiem nosacījumiem nodrošinās piekļuvi saviem pakārtotajiem uzņēmumiem un trešo personu piekļuves prasītājiem. VRI ir jāizmanto sava pieredze tādu procedūru un instrumentu izstrādē, kas paredzēti vietējo abonentlīniju atsaistīšanai, lai ieviestu vajadzīgos uzņēmējdarbības procesus attiecībā uz pasūtījumiem un ekspluatācijas piekļuvi inženiertehniskajām infrastruktūrām. Pienākuma noteikšana BIT operatoram publicēt atbilstīgu standartpieāvājumu pēc iespējas drīz pēc tam, kad to pieprasījis piekļuves prasītājs, ir proporcionāla mērķim veicināt efektīvus ieguldījumus un infrastruktūras konkurenci. Šādā standartpieāvājumā jānorāda nosacījumi un procedūras piekļuvei inženiertehniskajai infrastruktūrai, tostarp piekļuves cenas.
- (14) Uz izmaksām orientētas cenas nozīmē mērenu peļņu no izmantotā kapitāla. Ja ieguldījumi neaizstājamajos fiziskajos aktīvos, piemēram, inženiertehniskajā infrastruktūrā, nav saistīti tieši ar NGA tīklu ieviešanu (un neietver līdzīga līmeņa sistemātisku risku), nedrīkst uzskatīt, ka to riska profils atšķiras no esošās vara kabeļu infrastruktūras riska.
- (15) Ja iespējams, VRI jārikojas, lai nodrošinātu, ka BIT operatoru jaunizbūvētās infrastruktūras ir izstrādātas tā, lai vairāki operatori varētu izvietot savas optiskās šķiedras līnijas.
- (16) Saistībā ar optiskās šķiedras kabeļu nodrošināšanu līdz galalietotājam (FTTH) optiskās šķiedras līnijas gala posma dublēšana parasti būs dārga un neefektīva. Tādēļ, lai nodrošinātu ilgtspējīgu infrastruktūras konkurenci, piekļuve jānodrošina BIT operatora izvietotās optiskās šķiedras infrastruktūras gala posmam. Lai nodrošinātu efektīvu darbības uzsākšanu, piekļuvi ir svarīgi piešķirt BIT operatora tīkla līmenī, kas jaunpienācējiem ļauj sasniegt efektivitātes minimumu, lai efektīvi un ilgtspējīgi konkurētu. Nepieciešamības gadījumā var būt vajadzīgas īpašas saskarnes, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi.
- (17) Lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi gala posmam, ir vajadzīgas pārredzamības un nediskriminēšanas prasības. Ja tas ir pieprasīts, BIT operatoram ir īsā termiņā jāpublicē atbilstīgs standartpieāvājums, lai piekļuves prasītāji var izdarīt izvēli attiecībā uz ieguldījumiem.
- (18) VRI jānodrošina, ka piekļuves cenas atspoguļo izmaksas, ko faktiski uzņemas BIT operators, turklāt izmaksās jābūt pienācīgi ņemtam vērā ieguldījumu riska līmenim.

(1) OV L 344, 28.12.2007., 65. lpp.

- (19) Multišķiedras līniju tīklu izvietojuma izmaksas ir nedaudz augstākas par viensķiedras tīklu izmaksām, taču tās ļauj alternatīviem operatoriem katram kontrolēt savu savienojumu līdz pašam galalietotājam. Tās noteikti sekmēs ilgtermiņa un ilgtspējīgu konkurenci saskaņā ar ES tiesiskā regulējuma mērķiem. Tādēļ ir vēlams, ka VRI izmanto savas pilnvaras, lai sekmētu multišķiedras līniju izveidošanu gala posmā, jo īpaši ņemot vērā pieprasījumu un saistītās izmaksas.
- (20) Alternatīviem operatoriem, no kuriem daži jau ir izveidojuši savus tīklus, lai iegūtu savienojumu ar BIT operatora atsaistīto vara kabeļu līniju, jānodrošina piemēroti piekļuves produkti, lai viņi varētu turpināt konkurēt saistībā ar NGA izmantošanu. Attiecībā uz FTTH to var veidot piekļuve inženiertehniskajai infrastruktūrai, gala posmam vai atsaistītajai optiskās šķiedras līnijai (ieskaitot tumšo optisko šķiedru) vai vairumtirdzniecības platjoslas piekļuve atkarībā no konkrētā gadījuma. Ja 4. tirgum piemērotie reglamentējošie līdzekļi veicina efektīvu konkurenci attiecīgajā pakārtotajā tirgū, visā tirgū vai konkrētās ģeogrāfiskās teritorijās, pārējos reglamentējošos līdzekļus attiecīgajā tirgū vai teritorijās var atcelt. Šāda atcelšana būtu pamatota, ja, piemēram, sekmīga fiziskās piekļuves reglamentējošo līdzekļu piemērošana padara liekus papildu bitu plūsmas reglamentējošos līdzekļus. Turklāt izņēmuma gadījumos VRI varētu nepiemērot atsaistītu piekļuvi optiskās šķiedras līnijai ģeogrāfiskā teritorijā, kur vairākas alternatīvas infrastruktūras, piemēram, FTTH tīkli un/vai kabeļi, kopā ar konkurētspējīgiem piekļuves piedāvājumiem, pamatojoties uz atsaistīšanu, visticamāk, radītu efektīvu konkurenci pakārtotajā līmenī.
- (21) To prasību pamatā, kuras piemēro saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 16. pantu, ir konstatēto problēmu būtība, neņemot vērā BIT operatora izmantoto tehnoloģiju vai izveidošanas veidu. Tādēļ tas, vai BIT operators izvērs "no punkta līdz vairākiem punktiem" vai "no punkta līdz punktam" tipa tīklus, pēc būtības nedrīkst ietekmēt reglamentējošo līdzekļu izvēli, paturot prātā jaunu atsaistīšanas tehnoloģiju pieejamību, lai risinātu iespējamās tehniskās problēmas šajā saistībā. VRI jāspēj pieņemt pasākumus pārejas periodam, ar kuriem nosaka tādu alternatīvu piekļuves produktu izmantošanu, kuri nodrošina tuvāko ekvivalentu fiziskai atsaistīšanai, ja šādas piekļuves produktus papildina ar vispiemērotākajiem drošības pasākumiem, lai nodrošinātu piekļuves vienlīdzību un efektīvu konkurenci⁽¹⁾. Jebkurā gadījumā VRI šādos gadījumos jānosaka fiziska atsaistīšana, tiklīdz tas kļūst tehniski un komerciāli iespējams.
- (22) Ja tiek piemērots pienākums nodrošināt atsaistīto piekļuvi optiskās šķiedras līnijai, jāievieš grozījumi esošajā LLU
- standartpiedāvājumā, lai ietvertu visus attiecīgos piekļuves nosacījumus, tostarp finansiālos nosacījumus, kas saistīti ar optiskās šķiedras līnijas atsaistīšanu, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/19/EK⁽²⁾ II pielikumā. Šāds grozījums jāpublicē bez liekas kavēšanās, lai nodrošinātu vajadzīgo pārredzamības līmeni un plānošanas drošumu piekļuves prasītājiem.
- (23) FTTH izveidošana parasti būs saistīta ar ievērojamiem riskiem, ņemot vērā augstās izmaksas par izveidošanu katrā māsaimniecībā un pašlaik joprojām ierobežoto skaitu mazumtirdzniecības pakalpojumu, kam vajadzīgi labāki parametri (piemēram, lielāka caurlaidspēja), kurus var nodrošināt tikai optiskā šķiedra. Ieguldījumu, kuri veikti optiskās šķiedras tīklos, amortizācija ir atkarīga no NGA tīklu sniegto jauno pakalpojumu izmantošanas īstermiņā un vidējā termiņā. BIT operatora kapitāla izmaksas, ko izmanto piekļuves cenu noteikšanai, ir jāatspoguļo ieguldījuma augstākais risks attiecībā pret ieguldījumu esošajos vara kabeļu tīklos.
- (24) Izveidošanas riska dažādošana var sekmēt agrīnāku un efektīvāku NGA tīklu izveidošanu. Tādēļ VRI jānovērtē BIT operatora iesniegtie izceļojumi, lai dažādotu ieguldījuma risku.
- (25) Ja BIT operatori piedāvā zemākas piekļuves cenas atsaistītajai optiskās šķiedras līnijai, vēloties saņemt pretī iepriekšējas saistības par ilgtermiņa vai apjoma līgumiem, tas nav jāuzskata par pārmērīgi diskriminējošu, ja VRI uzskata, ka zemākas cenas pienācīgi atspoguļo ieguldījuma riska reālo samazinājumu. Tomēr VRI ir jānodrošina, ka šādi cenu noteikšanas pasākumi nerada cenu starpības samazināšanu, kas kavē efektīvu ienākšanu tirgū.
- (26) Cenu starpības samazināšanu var pierādīt, uzrādot, ka BIT operatora pakārtotās darbības nedotu peļņu, pamatojoties uz iepriekšējā posma cenu, ko konkurentiem nosaka BIT operatora pakārtotie uzņēmumi ("vienlīdz efektīva konkurenta" tests). Cenu starpības samazināšanu var arī pierādīt, uzrādot, ka starpība starp konkurentiem noteikto piekļuves cenu iepriekšējā posma tirgū un cenu, ko BIT operatora pakārtotie uzņēmumi nosaka pakārtotajā tirgū, ir nepietiekama, lai ļautu mēreni efektīvam pakalpojumu sniedzējam pakārtotajā tirgū gūt normālu peļņu ("mēreni efektīva konkurenta" tests). Saistībā ar *ex ante* cenu kontroli, lai saglabātu efektīvu konkurenci starp operatoriem, kas negūst labumu no tādiem pašiem apjomradītiem ietaupījumiem un kam ir atšķirīgas izmaksas par tīkla vienību, parasti piemērotāks būs

(1) Skatīt arī 60. apsvērumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/140/EK (OV L 337, 18.12.2009., 37. lpp.).

(2) OV L 108, 24.4.2002., 7. lpp.

- “mēreni efektīva konkurenta” tests. Turklāt cenu starpības samazināšanas novērtējums jāveic attiecībā uz atbilstīgu laikposmu. Lai sekmētu prognozējamību, VRI iepriekš pienācīgi jāparedz metodoloģija, ko tās izmantos, lai noteiktu pret konkurenci vērstu cenu noteikšanu, izmantojamos parametrus un reglamentējošos mehānismus, gadījumā ja tiks konstatēta cenu starpības samazināšana.
- (27) Multišķiedras līniju tīkli nodrošina, ka piekļuves prasītāji var saņemt pilnīgu kontroli pār optiskās šķiedras līnijām, nedublējot dārgus ieguldījumus un neriskējot saņemt diskriminējošu attieksmi, ja noteikts pienākums viensšķiedras līnijas atsaistīšanai. Tādēļ multišķiedras līniju tīkliem ir lielākas iespējas ātrāk veicināt intensīvāku konkurenci pakārtotajā tirgū. Līdzieguldījums NGA tīklos var samazināt gan izmaksas, gan risku, ar ko saskaras uzņēmums, kas veic ieguldījumus, tādējādi sekmējot FTTH plašāku ieviešanu.
- (28) Pasākumi līdzieguldījumam multišķiedras līniju tīklu FTTH konkrētos apstākļos var sekmēt efektīvu konkurenci tajās ģeogrāfiskajās teritorijās, uz kurām attiecas šis līdzieguldījums. Šie apstākļi jo īpaši attiecas uz iesaistīto operatoru skaitu, kopīgi kontrolētā tīkla struktūru un citiem pasākumiem starp līdzieguldītājiem, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci pakārtotajā tirgū. Šādā situācijā, ja konkurences nosacījumi attiecīgajās teritorijās būtiski un objektīvi neatspoguļo citur dominējošajiem nosacījumiem, var būt pamatoti noteikt atsevišķu tirgu, kurā, veicot tirgus analīzi saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 16. pantu, nav konstatēta BIT.
- (29) VRI jānovērtē abonentlīniju atsaistīšanas izmaksas. VRI attiecīgos gadījumos ir jāorganizē iepriekšēja apspriešanās ar alternatīviem operatoriem, kas ir potenciāli ieinteresēti koplietot ārtelpu sadales punktus, un, pamatojoties uz šādām apspriedēm, jānosaka, kur ārtelpu sadales punkti jāpielāgo un kā jāsadala izmaksas.
- (30) Nosakot apakšlīniju atsaistīšanas reglamentējošos līdzekļus, VRI jāpieņem piemēroti atvilces maršrutēšanas pasākumi, lai šādi reglamentējošie līdzekļi būtu efektīvi. Piekļuves prasītājiem jābūt iespējai izvēlēties risinājumu, kas vislabāk atbilst to prasībām, proti, vai nu tumšās optiskās šķiedras (vai attiecīgā gadījumā vara kabeļi), Ethernet atvilces maršrutēšana, vai kabeļu kanalizācijas piekļuve. Nepieciešamības gadījumā VRI varētu piemērot pasākumus attiecībā uz BIT operatoram piederošu ārtelpu sadales punktu atbilstīgu izmēru.
- (31) Apakšlīniju piekļuves nosacījumu pārredzamību vislabāk var nodrošināt, šīs līnijas ietverot esošajā vietējo abonentlīniju atsaistīšanas standartpiedāvājumā. Ir svarīgi, lai šī pārredzamības prasība tiktu piemērota visiem elementiem, kas vajadzīgi apakšlīniju atsaistīšanai, tostarp atvilces maršrutēšanas un papildu pakalpojumiem, nodrošinot esošo konkurējošo piedāvājumu nepārtrauktību. Standartpiedāvājumā jāietver visi cenu noteikšanas nosacījumi, lai dalībnieki varētu aprēķināt apakšlīniju atsaistīšanas komerciālos aspektus.
- (32) Tāpat kā abonentlīniju atsaistīšanas cenu noteikšanai, arī visu apakšlīniju atsaistīšanai vajadzīgo elementu nodrošināšanas cenām jābūt orientētām uz izmaksām, kā arī jāatbilst metodoloģijai, ko patlaban izmanto atsaistītas vara kabeļu līnijas piekļuves cenas noteikšanai. Vara kabeļu aizstāšana ar optisko šķiedru līdz starpposma sadales punktam ir svarīgs ieguldījums, kas saistīts ar konkrētu risku, lai gan vismaz apgalbos ar lielu iedzīvotāju blīvumu tas novērtēts kā zemāks par FTTH tīklu risku, ņemot vērā saistītās relatīvās izvietojuma izmaksas uz vienu mājsaimniecību un pieprasījuma pēc uzlabotiem vai modernizētiem pakalpojumiem nenoteiktību.
- (33) VRI jāpieņem nediskriminējoši principi, lai novērstu jebkādas ar termiņiem saistītus ieguvumus BIT operatora mazumtirdzniecības uzņēmumiem. BIT operatoram jāuzliek par pienākumu modernizēt savu bitu plūsmas vairumtirdzniecības piedāvājumu, pirms tas sāk sniegt jaunus optiskās šķiedras mazumtirdzniecības pakalpojumus, lai konkurējošiem operatoriem, kas izmanto piekļuvi, nodrošinātu atbilstīgu laiku reaģēt un sākt piedāvāt šādus produktus. Seši mēneši uzskatāmi par atbilstīgu laikposmu, lai veiktu vajadzīgos pielāgojumus, ja vien nav citu efektīvu aizsardzības pasākumu, kuri garantē nediskriminēšanu.
- (34) Paredzams, ka platjoslas optiskās šķiedras piekļuves vairumtirdzniecības produktus varēs tehniski konfigurēt tā, lai nodrošinātu lielāku elastību un uzlabotu pakalpojuma parametrus salīdzinājumā ar vara kabeļu bitu plūsmas produktiem. Lai veicinātu mazumtirdzniecības produktu konkurenci, ir svarīgi šādus atšķirīgus pakalpojumu parametrus atspoguļot dažādos regulētos NGA produktos, tostarp korporatīvā līmeņa pakalpojumos.
- (35) Konkrētā NGA tīklā varētu nodrošināt dažādus bitu plūsmas produktus, ko pakārtotajā tirgū var atšķirt, piemēram, pēc joslas platuma, uzticamības, pakalpojumu kvalitātes vai citiem parametriem.

- (36) Uzmanīgi būs jānosaka jauni piekļuves reglamentējošie līdzekļi, piemēram, attiecībā uz tehniskajiem protokoliem un saskarnēm, kas nodrošina optisko tīklu starpsavienojumu, vai jaunu bitu plūsmas reglamentējošo līdzekļu apjomu un parametriem. VRI jāsadarbjas citai ar citu, kā arī ar starptautiskajām standartizācijas struktūrām un nozares ieinteresētajām personām, lai izstrādātu kopīgus tehniskos standartus šajā jomā.
- (37) Ja tiek piemērota *ex ante* cenu regulēšana, vairumtirdzniecības bitu plūsmas piekļuves cenas jāiegūst, izmantojot izmaksu orientācijas principu. VRI varētu izmantot citas piemērotas cenu kontroles metodes, piemēram, mazumtirdzniecības "mīnusa" metodoloģijas, ja uz BIT operatora pakārtotajiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem attiecas pietiekami konkurences radīti ierobežojumi. VRI jānosaka atšķirīgas cenas dažādiem bitu plūsmas produktiem tā, lai šādas cenu atšķirības attaisnotu ar pakalpojuma sniegšanu saistītās izmaksas, lai visi operatori varētu gūt labumu no ilgstošas cenu diferenciacijas gan vairumtirdzniecības, gan mazumtirdzniecības līmenī. Nosakot piekļuves cenu, pienācīgi jāņem vērā risks, ar ko saskaras BIT operators.
- (38) Efektīvu fiziskās piekļuves reglamentējošo līdzekļu dēļ konkrētās teritorijās platjoslas vairumtirdzniecības piekļuves nodrošināšanas pienākuma piemērošana var kļūt nevajadzīga, lai sasniegtu efektīvu konkurenci pakārtotajā tirgū. Jo īpaši, ja BIT operators ir izveidojis *FTTH* tīklu un alternatīviem operatoriem ir pieejama efektīva piekļuve atsaistītām optiskās šķiedras līnijām (sevišķi "no punkta līdz punktam" izvietojumos), VRI var uzskatīt, ka šāda piekļuve ir pietiekama, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci pakārtotajā tirgū, jo īpaši blīvi apdzīvotās teritorijās. Platjoslas vairumtirdzniecības piekļuves pienākuma nepiemērošana šādos apstākļos var sekmēt labākus ieguldījumu stimulus visiem operatoriem un veicināt savlaicīgu izveidošanu.
- (39) Ja ir pieejami apliecināmi dati, ka funkciju nošķiršana vai līdzīgi pasākumi sekmē pilnībā līdzvērtīgu alternatīvu operatoru un BIT operatora pakārtoto uzņēmumu piekļuvi NGA tīkliem, un ja attiecībā uz BIT operatora pakārtotajiem uzņēmumiem pastāv pietiekami konkurences ierobežojumi, VRI, izstrādājot reglamentējošos līdzekļus platjoslas vairumtirdzniecības piekļuvei, var rīkoties elastīgāk. Jo īpaši bitu plūsmas produkta cenu var atstāt tirgus ziņā. Tomēr būtiski būtu īstenot rūpīgu uzraudzību, kā arī veikt atbilstīgu cenu starpības samazināšanas testu, kā noteikts iepriekš, lai izvairītos no iznākuma, kas ir vērsts pret konkurenci.
- (40) Operatori, kuri patlaban izmanto piekļuvi, ir likumīgi ieinteresēti iegūt piemērotu laiku, lai sagatavotos izmaiņām, kuras būtiski ietekmē viņu ieguldījumus un komerciālo darbību. Ja nav noslēgts komercnolīgums, VRI jānodrošina, ka tiek piemērota atbilstīga pāreja pieeja. Šādi pārejas pieejai jābūt pārredzamai, un tā jāizstrādā pietiekami detalizēti, lai operatori, kas pašlaik izmanto piekļuvi, varētu sagatavoties izmaiņām, ietverot noteikumus par jebkādu vajadzīgo kopīgo rīcību, kura jāīsteno piekļuves prasītājiem un BIT operatoram, kā arī precīzas metodes starpsavienojumu punktu ekspluatācijas pārtraukšanai. Atbilstīga pārejas perioda laikā jā saglabā spēkā esošie BIT pienākumi. Šis pārejas periods jā saskaņo ar standarta ieguldījumu periodu vietējās abonentlīnijas vai vietējās abonentapakšlīnijas atsaistīšanai, kas parasti ilgst piecus gadus. Ja BIT operators nodrošina līdzvērtīgu piekļuvi, izmantojot galveno komutatoru (*MDF*), VRI var pieņemt lēmumu noteikt īsāku periodu.
- (41) Ja BIT operators paredz aizstāt daļu esošā vara kabeļu piekļuves tīkla ar optisko šķiedru un plāno pārtraukt pašlaik izmantoto starpsavienojumu punktu ekspluatāciju, VRI jāiegūst attiecīgā informācija no BIT operatora un saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 9. panta 1. punktu jānodrošina, ka uzņēmumi, kas izmanto piekļuvi BIT operatora tīklam, laikus saņem visu vajadzīgo informāciju, lai atbilstīgi pielāgotu savus tīklus un tīklu paplašināšanas plānus. VRI jānosaka šādas informācijas forma un detalizācija, vienlaikus nodrošinot, ka šādu informāciju izmanto tikai paredzētajam nolūkam un ka visa procesa laikā tiek nodrošināta informācijas konfidencialitāte,

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

Mērķis un darbības joma

1. Ieteikuma mērķis ir sekmēt vienota tirgus attīstību, uzlabojot tiesisko noteiktību un veicinot ieguldījumus, konkurenci un inovācijas platjoslas pakalpojumu tirgū, jo īpaši pārejas laikā uz nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīkliem.
2. Šajā ieteikumā ir izklāstīta kopīga pieeja reglamentējošo līdzekļu saskaņotai īstenošanai attiecībā uz NGA tīkliem, pamatojoties uz tirgus analīzes procedūru saskaņā ar Direktīvu 2002/19/EK un Direktīvu 2002/21/EK.
3. Ja saistībā ar tirgus analīzes procedūrām, kas veiktas saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 16. pantu, VRI apsver reglamentējošu pasākumu piemērošanu, tām efektīvi reglamentējošie pasākumi jāizstrādā saskaņā ar iepriekš minētajām direktīvām un šajā ieteikumā izklāstīto kopīgo pieeju. Tiesiskais regulējums nodrošina VRI virkni reglamentējošo

pasākumu, ļaujot tām izstrādāt piemērotus pasākumus tirgu nepilnību risināšanai un sasniegt paredzētos regulatīvos mērķus katrā dalībvalstī. VRI jāņem vērā operatoru veiktie pasākumi, kuru mērķis ir dažādot risku, kas saistīts ar optiskās šķiedras tīklu izveidošanu, lai savienotu mājsaimniecības vai ēkas, un veicināt konkurenci.

Saskaņota pieeja

4. VRI jāizmanto savas pilnvaras saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 5. pantu, lai nodrošinātu, ka BIT operatori sniedz visu nepieciešamo informāciju, lai būtu iespējams izstrādāt piemērotus reglamentējošos līdzekļus pārejai uz NGA tīkliem, piemēram, informāciju par plānotajām izmaiņām tīkla topoloģijā vai kabeļu kanalizācijas pieejamību.
5. Ieteikuma 2007/879/EK 4. un 5. tīrgus pārskatos jāņem vērā NGA tīkli, un katrai VRI pārskati jā sagatavo koordinētā veidā un savlaicīgi. VRI jānodrošina, ka 4. un 5. tīrgū piemērotie reglamentējošie līdzekļi ir savstarpēji saskaņoti.
6. Ja attiecīgās tirgu analīzes norāda, ka tirgus apstākļi lielā mērā saglabājas nemainīgi, VRI atbilstīgos pārskata periodos ir jāpiemēro saskaņota reglamentējošā pieeja. Kad tas ir iespējams, VRI savos lēmumos jāpaskaidro, kā tās paredzējuma pielāgot 4. un 5. tīrgu reglamentējošos līdzekļus turpmākajos tirgus pārskatos, reaģējot uz iespējamām izmaiņām tirgus apstākļos.
7. Piemērojot simetriskus pasākumus saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 12. pantu, kad tiek piešķirta piekļuve uzņēmuma inženiertehniskajai infrastruktūrai un gala posmam, VRI jāizmanto īstenošanas pasākumi saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 5. pantu.
8. Ja optisko šķiedru izmanto piekļuves tīklā, kas atrodas neapbūvētā teritorijā, VRI nedrīkst BTI operatoram pieprasīt papildus izvietot paralēlu vara kabeļu tīklu, lai izpildītu savas pašreizējās saistības, tostarp vispārējus pakalpojumu sniegšanas pienākumus, bet tām jāļauj nodrošināt visi esošie reglamentētie produkti vai pakalpojumi, izmantojot funkcionāli līdzvērtīgus optiskās šķiedras produktus vai pakalpojumus.

Ģeogrāfiskās atšķirības

9. VRI jāizskata konkurences apstākļu atšķirības dažādās ģeogrāfiskās teritorijās, lai konstatētu, vai ir pamatoti valsts ietvaros noteikt ģeogrāfiskos tirgus vai atšķirīgus reglamentējošos līdzekļus. Ja konkurences apstākļu atšķirības ir stabilas un būtiskas, VRI jānosaka ģeogrāfiskie tirgi atbilstīgi

Ieteikumam 2007/879/EK. Citos gadījumos VRI jāuzrauga, vai NGA tīklu izveidošana un konkurences apstākļu turpmākā attīstība ģeogrāfiski noteiktā tīrgū attaisno atšķirīgu reglamentējošo līdzekļu piemērošanu.

10. Ja 5. tīrgū iepriekš ir noteikti ģeogrāfiskie tirgi valsts ietvaros vai reglamentējošie līdzekļi, kas ir atkarīgi no piekļuves produktiem 4. tīrgū un kas var kļūt lieki NGA tīklu ieviešanas dēļ, šie ģeogrāfiskie ierobežojumi vai reglamentējošie līdzekļi ir jāpārskata.

Definīcijas

11. Šajā ieteikumā ir izmantotas šādas definīcijas:

“Nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīkli” ir vadu piekļuves tīkli, kas pilnībā vai daļēji sastāv no optiskās šķiedras elementiem un kas spēj nodrošināt platjoslas piekļuves pakalpojumus ar uzlabotiem parametriem (piemēram, lielāku caurlaidspēju) salīdzinājumā ar tiem, ko nodrošina ar esošajiem vara kabeļu tīkliem. Vairumā gadījumu NGA izveido, modernizējot jau esošus vara kabeļu vai koaksiālās piekļuves tīklus.

“Inženiertehniskā infrastruktūra” ir fiziskas vietējās abonenti-līnijas infrastruktūras, ko izveido elektronisko sakaru operators, lai izvietotu vietējo abonenti-līniju kabeļus, piemēram, vara, optiskās šķiedras un koaksiālos kabeļus. Parasti tas attiecas, bet ne tikai, uz pazemes vai virszemes resursiem, piemēram, kabeļu apakškanalizāciju, kabeļu kanalizāciju, lūkām un stabiem.

“Kabeļu kanalizācija” ir pazemes caurule vai cauruļvads, ko izmanto tādu kabeļu (optiskās šķiedras, vara vai koaksiālo) ievietošanai, kuri veido pamattīklu vai piekļuves tīklu.

“Lūkas” ir atveres, kurām parasti ir vāks un pa kurām cilvēki var nokļūt pazemes telpā, kurā atrodas piekļuves punkts, lai veiktu šķērssavienojumus vai pazemes elektronisko sakaru kabeļu tehniskās apkopes darbus.

“Galvenā atrašanās vieta” (MPoP) ir starpsavienojuma vieta starp NGA tīkla operatora piekļuves tīklu un pamattīklu. Tā ir līdzvērtīga galvenajam komutatoram (MDF), ko izmanto vara kabeļu piekļuves tīkla gadījumā. Visi NGA abonentu savienojumi konkrētajā teritorijā (parasti pilsētā vai pilsētas daļā) ir centralizēti galvenajā atrašanās vietā uz optiskā komutatora (ODF). No ODF līnijas ir savienotas ar NGA operatora vai citu operatoru pamattīkla aprikojumu, iespējams, izmantojot starpposma atvilces maršrutēšanas savienojumus, ja aprikojums nav ievietots MPoP.

“Sadales punkts” ir NGA tīkla starpposma mezgls, no kurienes viens vai vairāki optiskās šķiedras kabeļi, kas nāk no *MPOp* (barošanas posms), tiek sašķelti un sadalīti savienojumam ar galalietotāju telpām (gala posms vai atzarposms). Sadales punkts parasti apkalpo vairākas ēkas vai mājsaimniecības. Tas var atrasties vai nu pie ēkas pamatiem (daudzdzīvokļu ēkas gadījumā), vai uz ielas. Sadales punktā atrodas sadales skapis, kas sadala atzarkabeļus, kā arī, iespējams, neelektrisks aprīkojums, piemēram, optiskās šķiedras dalītāji.

“Gala posms” ir NGA piekļuves tīkla posms, kas savieno galalietotāja telpas ar pirmo sadales punktu. Tādējādi gala posms ietver vertikālos iekštelpu vadus un, iespējams, horizontālos vadus līdz optiskās šķiedras dalītājam, kas atrodas ēkas pagrabā vai netālu esošajā lūkā.

“FTTH” jeb “optiskās šķiedras kabeļu nodrošināšana līdz galalietotājam” ir piekļuves tīkls, ko veido optiskās šķiedras līnijas gan piekļuves tīkla barotājā, gan atzarposmos, t. i., savieno klienta telpas (mājsaimniecību vai dzīvokli, ja tā ir daudzdzīvokļu ēka) ar *MPOp*, izmantojot optisko šķiedru. Šajā dokumentā *FTTH* nozīmē gan “optiskās šķiedras kabeļu nodrošināšanu līdz galalietotājam”, gan “optiskās šķiedras kabeļu nodrošināšanu līdz ēkai” (*FTTB*).

“Multišķiedras *FTTH*” ir optisko šķiedru izvietošanas veids, kad ieguldītājs izvieto vairāk šķiedru līniju, nekā nepieciešams paša vajadzībām, gan piekļuves tīkla barotājā, gan atzarposmos, lai pārdotu piekļuvi papildu optiskās šķiedras līnijām citiem operatoriem, jo īpaši nomātu izmantošanas tiesību (*IRU*) veidā.

“Līdzieguldījums *FTTH*” ir vienošanās starp neatkarīgiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem, lai kopīgi izvietotu *FTTH* tīklus, jo īpaši mazapdzīvotās teritorijās. Līdzieguldījums aptver dažādas juridiskas vienošanās, bet parasti līdzieguldītāji uzbūvē tīkla infrastruktūru un koplieto fizisko piekļuvi šai infrastruktūrai.

Piekļuve vairumtirdzniecības fiziskā tīkla infrastruktūrai (4. tirgus)

12. Ja 4. tirgū konstatē BIT, VRI jānosaka atbilstīgs reglamentējošo līdzekļu kopums, jo īpaši ņemot vērā turpmāk noteiktos principus.

Piekļuve BIT operatora inženiertehniskajai infrastruktūrai

13. Ja ir pieejami kabeļu kanalizācijas resursi, VRI jāpiemēro pienākums nodrošināt piekļuvi inženiertehniskajai infrastruktūrai. Piekļuve jānodrošina saskaņā ar II pielikumā noteikto līdzvērtības principu.
14. VRI jānodrošina, ka piekļuve esošajai inženiertehniskajai infrastruktūrai tiek nodrošināta par uz izmaksām orientētām cenām, kā noteikts I pielikumā.

15. Ja tiek pieprasīts standartpieāvājums par piekļuvi inženiertehniskajai infrastruktūrai, VRI jānosaka pienākums sagatavot šādu pieāvājumu pēc iespējas ātrāk. Standartpieāvājumam jābūt sagatavotam ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad šāds pieprasījums izdarīts.

16. VRI atbilstoši pieprasījumam tirgū jānodrošina vai – ja tas ir likumīgi iespējams saskaņā ar valsts tiesību aktiem – jāpieprasa, lai BIT operators, būvējot inženiertehnisko infrastruktūru, uzstādītu pietiekamus resursus, ko varētu izmantot citi operatori.

17. VRI jāsadarbjas ar citām iestādēm, lai izveidotu datubāzi, kas ietver informāciju par visas inženiertehniskās infrastruktūras ģeogrāfiskajām atrašanās vietām, pieejamo jaudu un citiem fiziskiem parametriem, ko varētu izmantot optiskās šķiedras tīklu izvietošanai konkrētā tirgū vai tirgus segmentā. Šādi datubāzei jābūt pieejamai visiem operatoriem.

Piekļuve gala posmam FTTH gadījumā

18. Ja BIT operators izvieto *FTTH*, valsts regulatīvajām iestādēm papildus tam, ka tās piemēro pienākumu nodrošināt piekļuvi inženiertehniskajai infrastruktūrai, jānosaka pienākums nodrošināt piekļuvi BIT operatora piekļuves tīkla gala posmam, ietverot arī vadus iekštelpās. Šajā nolūkā VRI ir jāpiemēro BIT operatoram pienākums sniegt detalizētu informāciju par tā piekļuves tīkla struktūru un – pēc apspriešanās ar iespējamiem piekļuves prasītājiem par komerciāli dzīvotspējīgiem piekļuves punktiem – jānosaka, kur jāatrodas piekļuves tīkla gala posma sadales punktam, lai varētu piemērot piekļuves nodrošināšanas pienākumu saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 12. panta 1. punktu. VRI jāņem vērā, ka jebkuram sadales punktam būs jāizvieto pietiekams skaits galalietotāju savienojumu, lai tas piekļuves prasītājam būtu komerciāli izdevīgs.

19. BIT operatoram jāpiemēro pienākums nodrošināt piekļuvi sadales punktiem saskaņā ar II pielikumā noteikto līdzvērtības principu. Ja tiek pieprasīts standartpieāvājums par piekļuvi gala posmam, VRI jānosaka pienākums sagatavot šādu pieāvājumu pēc iespējas ātrāk. Standartpieāvājumam jābūt sagatavotam ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad šāds pieprasījums izdarīts.

20. VRI jānodrošina, ka piekļuve gala posmam tiek nodrošināta par uz izmaksām orientētām cenām, kā noteikts I pielikumā.

21. VRI atbilstoši tirgus pieprasījumam jānodrošina vai – ja tas ir likumīgi iespējams saskaņā ar valsts tiesību aktiem – jāpieprasa, lai BIT operators gala posmā izvietotu multišķiedras līnijas.

Atsaistīta piekļuve optiskās šķiedras līnijai FTTH gadījumā

22. Saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK principiem⁽¹⁾, ja BIT operators izmanto FTTH, VRI principā jāpiemēro pienākums nodrošināt atsaistīto piekļuvi optiskās šķiedras līnijai. Izņēmumi būtu attaisnojami tikai ģeogrāfiskās teritorijās, kurās tādas vairākas alternatīvas infrastruktūras kā FTTH tīkli un/vai kabeļi līdz ar konkurētspējīgiem piekļuves piedāvājumiem, visticamāk, veicinātu efektīvu konkurenci pakārtotajā līmenī. Atsaistītas piekļuves optiskās šķiedras līnijai piemērošana jāpapildina ar piemērotiem pasākumiem, kas nodrošina līdzāsrašanās un atvilces maršrutēšanu. Piekļuve jānodrošina tīkla piemērotākajā punktā, kas parasti ir galvenā atrašanās vieta (MPoP).
23. VRI jāpiemēro pienākums nodrošināt atsaistīto piekļuvi optiskās šķiedras līnijai neatkarīgi no tīkla struktūras un BIT operatora izmantotās tehnoloģijas.
24. Esošais LLU standartpiedāvājums pēc iespējas ātrāk jāpapildina, lai ietvertu atsaistīto piekļuvi optiskās šķiedras līnijai. Direktīvas 2002/19/EK II pielikumā ir noteikts nosacījumu minimums, kurš jāietver abonentlīnijas atsaistīšanas standartpiedāvājumā un kurš jāpiemēro *mutatis mutandis* attiecībā uz atsaistīto piekļuvi optiskās šķiedras līnijai. Standartpiedāvājums jāizstrādā pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad VRI ir piemērojuši pienākumu piešķirt piekļuvi.
25. Cenu par atsaistīto piekļuvi optiskās šķiedras līnijai jābūt orientētai uz izmaksām. Nosakot cenu par atsaistīto piekļuvi optiskās šķiedras līnijai, VRI ir pienācīgi jāņem vērā papildu un kvantitatīvi nosakāmais ieguldījuma risks, ar ko saskaras BIT operators. Principā risks jāatspoguļo uzcenojumā, kas ietverts kapitāla izmaksās par attiecīgo ieguldījumu, kā noteikts I pielikumā.
26. VRI ir arī jānovērtē BIT operatora iesniegtie izcenjumi, lai dažādotu ieguldījuma risku. VRI šādas shēmas jāpieņem tikai tad, ja tās uzskata, ka BIT operators ir sniedzis visu ar ieguldījumu saistīto informāciju, un ja šādām shēmām nav diskriminējošas vai izslēdzošas ietekmes. Šādu izcenjumu novērtēšanas kritēriji ir noteikti I pielikumā.
27. Šādos gadījumos VRI jānodrošina, ka tiek saglabāta pietiekama starpība starp vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības cenām, lai tirgū varētu iekļūt efektīvs konkurents. Tādēļ VRI ir jānovērtē BIT operatora cenu noteikšanas pieeja, piemērojot atbilstīgi noteiktu cenu starpības samazināšanas testu piemērotā laikposmā. VRI iestādēm iepriekš jānorāda metodoloģija, ko tās izmantos, lai noteiktu pret konkurenci vērstu cenu noteikšanu, cenu starpības samazināšanas testa parametrus un reglamentējošos mehānismus, ja tiek konstatēta cenu starpības samazināšana.

28. Ja konkurences apstākļi teritorijā, kurā notiek multišķiedras līniju FTTH tīklu kopīga izvietošana, kuru veic vairāki līdzieguldītāji, būtiski atšķiras, t. i., tādā mērā, ka būtu pamatoti noteikt atsevišķu ģeogrāfisko tīklu, VRI, veicot tirgus analīzi, jāizskata, vai, ņemot vērā līdzieguldījuma radīto infrastruktūras konkurences līmeni, šajā tirgū var konstatēt BIT. Šajā kontekstā VRI jo īpaši jāizskata, vai katrs līdzieguldītājs saņem absolūti līdzvērtīgu un uz izmaksām orientētu piekļuvi kopīgajai infrastruktūrai un vai līdzieguldītāji efektīvi konkurē pakārtotajā tirgū. VRI arī jāizskata, vai līdzieguldītāji izveido pietiekamus kabeļu kanalizācijas resursus, ko var izmantot trešās personas, un jāpiešķir uz izmaksām orientēta piekļuve šādiem resursiem.

Piekļuves pienākumi FTTN gadījumā

29. VRI jāpiemēro pienākums attiecībā uz atsaistīto piekļuvi vara kabeļu apakšlīnijai. Vara kabeļu apakšlīnijas atsaistīšanas reglamentējošais līdzeklis jāpapildina ar atvilces maršrutēšanas pasākumiem, tostarp attiecīgos gadījumos ar optisko šķiedru un Ethernet atvilces maršrutēšanu, kā arī ar papildu reglamentējošajiem līdzekļiem, kas nodrošina tā efektivitāti un dzīvotspēju, piemēram, ar nediskriminējošu piekļuvi infrastruktūrām, lai īstenotu līdzāsizvietošānu, vai, ja tādu nav, – ekvivalentu līdzāsizvietošānu. Standartpiedāvājums jāizstrādā pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad VRI ir piemērojuši pienākumu nodrošināt piekļuvi.
30. Kad VRI uzliek par pienākumu atsaistīt vara kabeļu apakšlīnijas, BIT operatoram jāpieprasa papildināt esošo LLU standartpiedāvājumu ar visiem vajadzīgajiem elementiem. Cenu par piekļuvi visiem elementiem jābūt orientētai uz izmaksām saskaņā ar I pielikumu.

Platjoslas vairumtirdzniecības piekļuve (5. tirgus)

31. Ja 5. tirgū konstatē BIT, platjoslas vairumtirdzniecības piekļuves reglamentējošie pasākumi jā saglabā vai jāgroza atbilstīgi esošajiem pakalpojumiem un to ķēdes aizstājējiem. VRI jāapsver platjoslas vairumtirdzniecības piekļuve, izmantojot VDSL kā ķēdes aizstājēju esošajai platjoslas vairumtirdzniecības piekļuvei, izmantojot tikai vara kabeļu līnijas.
32. Principā VRI ir jānosaka pienākums BIT operatoram nodrošināt jaunu platjoslas vairumtirdzniecības piekļuves produktu pieejamību, vismaz sešus mēnešus pirms BIT operators vai tā mazumtirdzniecības pakārtotie tirgi piedāvā savus attiecīgos NGA tīkla mazumtirdzniecības pakalpojumus, ja vien nepastāv citi efektīvi aizsargpasākumi, kas nodrošina nediskrimināciju.

⁽¹⁾ Skatīt īpaši 19. apsvērumu.

33. VRI jānosaka tādu dažādu vairumtirdzniecības produktu obligāta nodrošināšana, kas saistībā ar joslas platumu un kvalitāti vislabāk atspoguļo NGA infrastruktūrai raksturīgās tehnoloģiskās iespējas, lai ļautu alternatīviem operatoriem efektīvi konkurēt, tostarp ar korporatīvajiem pakalpojumiem.
34. VRI jāsadarbjas citai ar citu, lai noteiktu atbilstīgas tehniskās specifikācijas platjoslas vairumtirdzniecības piekļuves produktiem, ko nodrošina NGA tīklos, un lai sniegtu informāciju starptautiskām standartizācijas struktūrām, un lai tādējādi veicinātu attiecīgo nozares standartu izstrādi.
35. Principā VRI attiecībā uz piespiedu platjoslas vairumtirdzniecības piekļuves produktiem ir jānosaka uz izmaksām orientētas pieejas princips atbilstīgi I pielikumam, ņemot vērā dažādu vairumtirdzniecības piedāvājumu atšķirīgos joslas platumus un kvalitāti.
36. VRI jāanalizē, vai uz izmaksām orientētas pieejas pienākums attiecībā uz pienākumu nodrošināt platjoslas vairumtirdzniecības piekļuvi ir vajadzīgs, lai sasniegtu efektīvu konkurenci, ja funkciju nošķiršana vai cita veida nošķiršana ir izrādījusies efektīva, lai garantētu līdzvērtīgu piekļuvi. Ja nepastāv uz izmaksām orientēta pieeja, VRI ir jāuzrauga BIT operatora cenu noteikšanas pieeja, piemērojot atbilstīgi noteiktu cenu starpības samazināšanas testu.
37. Ja VRI uzskata, ka konkrētā ģeogrāfiskā teritorijā pastāv efektīva piekļuve BIT operatora tīkla atsaistītajai optiskās šķiedras līnijai un ka šāda piekļuve, visticamāk, sekmēs efektīvu konkurenci pakārtotajā līmenī, tām jāapsver bitu plūsmas vairumtirdzniecības piekļuves pienākuma atcelšana šajā teritorijā.
38. Pārbaudot, vai ir BIT, līdzieguldījuma gadījumā VRI ir jāievēro 28. punktā noteiktie principi.
39. Jāsaglabā spēkā esošās BIT prasības saistībā ar 4. un 5. tirgu, un tās nedrīkst atcelt, ja esošajā tīkla struktūrā un tehnoloģijā ievieš izmaiņas, ja vien nav panākta vienošanās par piemērotu pārejas pieeju starp BIT operatoru un operatoriem, kas pašlaik izmanto piekļuvi BIT operatora tīklam. Ja šādas vienošanās nav, VRI jānodrošina, ka alternatīvie operatori, attiecīgos gadījumos ņemot vērā apstākļus konkrētajā valstī, tiek informēti ne vēlāk kā piecus gadus pirms starpsavienojumu punktu, piemēram, abonentlīnijas centrāles, ekspluatācijas pārtraukšanas. Šis laikposms var būt īsāks par pieciem gadiem, ja starpsavienojumu punktam ir nodrošināta absolūti līdzvērtīga piekļuve.
40. VRI jāievieš pārredzams regulējums pārejai no vara kabeļu tīkliem uz optiskās šķiedras tīkliem. VRI jānodrošina, ka BIT operatora izmantotās sistēmas un procedūras, tostarp ekspluatācijas atbalsta sistēmas, ir izstrādātas tā, lai atvieglotu alternatīvu pakalpojumu sniedzēju pāreju uz NGA piekļuves produktiem.
41. VRI jāizmanto savas pilnvaras saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 5. pantu, lai no BIT operatora saņemtu visu nepieciešamo informāciju par jebkādiem tīkla modificēšanas plāniem, kas, visticamāk, ietekmēs konkurences apstākļus konkrētajā tirgū vai pakārtotajā tirgū. Ja BIT operators paredz aizstāt daļu esošā vara kabeļu piekļuves tīkla ar optisko šķiedru un plāno pārtraukt pašlaik lietoto starpsavienojumu punktu ekspluatāciju, VRI saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 9. panta 1. punktu jānodrošina, ka uzņēmumi, kas izmanto piekļuvi BIT operatora tīklam, laikus saņem visu vajadzīgo informāciju, lai atbilstīgi pielāgotu savus tīklus un tīklu paplašināšanas plānus. VRI jānosaka šādas informācijas forma un detalizācija, kā arī jānodrošina, ka tiek ievērota strikta konfidencialitāte attiecībā uz šādi atklātu informāciju.
42. Šis ieteikums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2010. gada 20. septembrī

Pāreja

39. Jāsaglabā spēkā esošās BIT prasības saistībā ar 4. un 5. tirgu, un tās nedrīkst atcelt, ja esošajā tīkla struktūrā un tehnoloģijā ievieš izmaiņas, ja vien nav panākta vieno-

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietniece
Neelie KROES

I PIELIKUMS

Cenu noteikšanas principi un risks

1. KOPĪGI PRINCIPI CENAS NOTEIKŠANAI PAR PIEKĻUVI NGA TĪKLIEM

Saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 8. panta 2. punktu VRI ir jāveicina elektronisko sakaru tīklu, elektronisko sakaru pakalpojumu, kā arī saistītu infrastruktūru un pakalpojumu konkurence, tostarp sekmējot efektīvus ieguldījumus infrastruktūrā. Nosakot izmaksu bāzi, ko izmanto uz izmaksām orientētās pieejas pienākumu izpildei saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 13. panta 1. punktu, VRI jāapsver, vai attiecīgās NGA piekļuves infrastruktūras dublēšana ir ekonomiski iespējama un efektīva. Ja tas tā nav, galvenais mērķis ir radīt godīgas konkurences nosacījumus starp BIT operatora pakārtotajiem uzņēmumiem un alternatīvajiem tīkla operatoriem. Tādēļ saskaņota reglamentējošā pieeja var nozīmēt, ka VRI izmanto dažādas izmaksu bāzes uz izmaksām orientētu cenu aprēķināšanai attiecībā uz aizstājamiem un neaizstājamiem aktīviem vai beidzamajā minētajā gadījumā vismaz koriģē parametrus, uz kuriem balstās to izmaksu metodoloģijas.

Ja ieguldījuma NGA tīklos rentabilitāte ir atkarīga no tādiem nenoteiktiem faktoriem kā pieņēmumi par būtiski augstākiem vidējiem ieņēmumiem par lietotāju (ARPU) vai par pieaugošām tirgus daļām, VRI jānovērtē, vai kapitāla izmaksas atspoguļo augstāko ieguldījumu risku attiecībā pret ieguldījumiem esošajos vara kabeļu tīklos. Var izmantot arī papildu mehānismus, piemēram, ilgtermiņa piekļuves cenas noteikšanu vai apjoma atlaides, lai sadalītu ieguldījumu risku starp ieguldītājiem un piekļuves prasītājiem, kā arī lai sekmētu ieviešanu tirgū. Šādi cenu noteikšanas mehānismi VRI ir jāpārskata saskaņā ar 7. un 8. iedaļā noteiktajiem kritērijiem.

Lai piemērotu pienākumu par uz izmaksām orientētās pieejas izmantošanu, VRI jānosaka uzskaites nodalīšanas pienākums saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 11. pantu. Uzskaites nodalīšana attiecībā uz NGA tīkla infrastruktūru un/vai pakalpojuma elementiem, kam ir noteikts piekļuves nodrošināšanas pienākums, jāīsteno tā, lai VRI varētu i) noteikt visu attiecīgo aktīvu izmaksas piekļuves cenu noteikšanai (ietverot nolietojumu un vērtības izmaiņas) un ii) efektīvi uzraudzīt, vai BIT operators citiem tirgus dalībniekiem piekļuvi piešķir saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem un cenām kā saviem pakārtotajiem uzņēmumiem. Šādā uzraudzībā jāietver cenu starpības samazināšanas testi. Pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, izmaksas jāsadala starp dažādiem vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības produktiem, kas atkarīgi no šādiem ieguldījumiem, lai izvairītos no dubultas uzskaites.

VRI jāaplēš papildizmaksas, kas vajadzīgas piekļuves nodrošināšanai attiecīgajām infrastruktūrām. Šādas izmaksas ir saistītas ar inženiertehniskās infrastruktūras vai optiskās šķiedras piekļuves pasūtīšanu vai nodrošināšanu, IT sistēmu darbību un apkopi, kā arī darbības izmaksām saistībā ar produktu pārvaldību. Šīs izmaksas jāsadala proporcionāli starp visiem uzņēmumiem, kas izmanto piekļuvi, ietverot arī BIT operatora pakārtotos uzņēmumus.

2. CENAS NOTEIKŠANA PAR PIEKĻUVI INŽENIERTEHNISKAJAI INFRASTRUKTŪRAI

Piekļuve BIT operatora esošajai inženiertehniskajai infrastruktūrai 4. tirgū jānosaka, izmantojot uz izmaksām orientētās cenas. Cenas par piekļuvi inženiertehniskajai infrastruktūrai VRI iestādēm ir jāregulē saskaņā ar metodoloģiju, kas izmantota cenas noteikšanai par piekļuvi atsaistītajai vara kabeļu vietējai abonentlīnijai. VRI jānodrošina, ka piekļuves cenas atspoguļo izmaksas, ko faktiski uzņemas BIT operators. VRI jo īpaši jāņem vērā attiecīgās infrastruktūras faktiskais darbmūžs un BIT operatora iespējamie ietaupījumi saistībā ar ieviešanu. Piekļuves cenās jāietver attiecīgās infrastruktūras pareizā vērtība, ietverot tās nolietojumu.

Nosakot cenu par piekļuvi inženiertehniskajai infrastruktūrai, VRI nedrīkst uzskatīt, ka šis riska profils atšķiras no vara kabeļu riska profila, izņemot gadījumus, kad BIT operatoram, izveidojot NGA tīklu, ir nācies saskarties ar konkrētām inženiertehniskajām izmaksām, kas pārsniedz parastās apkopes izmaksas.

3. CENAS NOTEIKŠANA PAR PIEKĻUVI GALA POSMAM FTTH GADĪJUMĀ

VRI iestādēm jānosaka cenas par piekļuvi sadales punktam saskaņā ar metodoloģiju, kas izmantota cenas noteikšanai par piekļuvi atsaistītajai vara kabeļu vietējai abonentlīnijai. VRI jānodrošina, ka piekļuves cenas atspoguļo izmaksas, ko faktiski uzņemas BIT operators, attiecīgā gadījumā ietverot augstāku riska uzcenojumu, lai atspoguļotu jebkādu papildu vai kvantitatīvi nosakāmu risku, ar kuru ir saskāries BIT operators.

4. CENAS NOTEIKŠANA PAR PIEKĻUVI OPTISKAJAI ŠĶIEDRAI GALVENAJĀ ATRAŠANĀS VIETĀ FTTH GADĪJUMĀ (ATSAISTĪTA OPTISKĀS ŠĶIEDRAS LĪNIJA)

Nosakot cenas par piekļuvi atsaistītai optiskās šķiedras līnijai, VRI jāietver augstāks riska uzcenojums, lai atspoguļotu jebkādu papildu vai kvantitatīvi nosakāmu risku, ar kuru ir saskāries BIT operators. Riska uzcenojums jāaprēķina saskaņā ar 6. iedaļā noteikto metodoloģiju. Saskaņā ar 7. un 8. iedaļu var piemērot papildu cenu elastību.

Saskaņā ar nediskriminācijas principu cenai, ko piemēro BIT operatora pakārtotajiem uzņēmumiem, jābūt tādai pašai kā trešām personām noteiktajai cenai.

5. CENAS NOTEIKŠANA PAR PIEKĻUVI VARA KABEĻU APAKŠLĪNIJAI FTTN GADĪJUMĀ

VRI jāpiemēro uz izmaksām balstīta piekļuve visiem elementiem, kas vajadzīgi apakšlīnijas atsaistīšanai, ietverot atvilces maršrutēšanas pasākumus un papildu reglamentējošos līdzekļus, piemēram, nediskriminējošu piekļuvi infrastruktūrām, lai īstenotu līdzāsizvietojumu, vai, ja to nav, ekvivalentu līdzāsizvietojumu.

Regulētās piekļuves cenas nedrīkst būt augstākas par izmaksām, kas rodas efektīvam operatoram. Šajā nolūkā VRI var apsvērt šo izmaksu novērtēšanu, izmantojot augšupēju modelēšanu vai kritērijus, ja tādi ir pieejami.

Nosakot cenu par piekļuvi vara kabeļu apakšlīnijai, VRI nedrīkst uzskatīt, ka šis riska profils atšķiras no esošās vara kabeļu infrastruktūras riska profila.

6. RISKĀ UZCENOJUMA NOTEIKŠANAS KRITĒRIJI

Ieguldījumu risks ir jākompensē ar riska uzcenojumu, kas ietverts kapitāla izmaksās. Peļņai no kapitāla, kas ir *ex ante* nodrošināts ieguldījumam NGA tīklos, jānodrošina līdzsvars, no vienas puses, starp pienācīgu stimulu nodrošināšanu uzņēmumiem ieguldīt (kas nozīmē pietiekami augstu peļņas koeficientu) un sadales efektivitātes sekmēšanu, kā arī, no otras puses, starp ilgtspējīgu konkurenci un maksimāliem ieguvumiem patērētājiem (kas nozīmē mērenu peļņas koeficientu). Lai to panāktu, VRI tajos gadījumos, kad tas ir pamatoti, papildus ieguldījuma atmaksas periodam vidējās svētās kapitāla cenas (WACC) aprēķināšanā, ko pašlaik veic cenas noteikšanai par piekļuvi atsaistītajai vara kabeļu līnijai, jāietver papildinājums, kurš atspoguļo ieguldījumu risku. Ieņēmumu plūsmu kalibrēšanā, ko izmanto WACC aprēķināšanai, jāņem vērā visas izmantotā kapitāla dimensijas, tostarp darbaspēka izmaksas, celtniecības izmaksas, paredzamie efektivitātes ieguvumi un resursu galīgā vērtība saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 20. apsvērumu.

Ieguldījumu risks VRI cita starpā jāaprēķina, ņemot vērā šādus nenoteiktības faktoros: i) nenoteiktība, kas saistīta ar mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības pieprasījumu; ii) nenoteiktība, kas saistīta ar izvietojuma, inženiertehnisko darbu un vadības izmaksām; iii) nenoteiktība saistībā ar tehnoloģisko progresu; iv) nenoteiktība, kas saistīta ar tirgus dinamiku un konkurences apstākļu attīstību, piemēram, uz infrastruktūru un/vai uz kabeļu izmantošanu balstītas konkurences līmeni; v) makroekonomiskā nenoteiktība. Šie faktori laika gaitā var mainīties, jo īpaši mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības pieprasījuma pakāpeniska pieauguma apmierināšanas gadījumā. Tādēļ VRI regulāri jāpārskata situācija un laika gaitā jāpielāgo riska uzcenojums, ņemot vērā iepriekš minēto faktoru izmaiņas.

Ar NGA ieguldījumu saistīto risku BIT operatoram, visticamāk, mazinās tādi kritēriji kā apjomradīti ietaupījumi (jo īpaši – ja ieguldījumus veic tikai pilsētu teritorijās), lielas mazumtirdzniecības tirgus daļas, būtisko infrastruktūru kontrole, darbības izdevumu ietaupījumi, ieņēmumi no nekustamā īpašuma pārdošanas, kā arī privilēģēta piekļuve kapitāla un parādu tirgiem. Arī šie aspekti VRI ir periodiski un atkārtoti jānovērtē, kad tiek pārskatīts riska uzcenojums.

Iepriekš minētie apsvērumi jo īpaši attiecas uz ieguldījumu FTTH. Savukārt ieguldījumiem FTTN, kas nozīmē esošā piekļuves tīkla (piemēram, VDSL) daļēju modernizāciju, parasti ir būtiski zemāks riska profils nekā ieguldījumiem FTTH, vismaz apgabalos ar lielu iedzīvotāju blīvumu. Proti, pastāv mazāka nenoteiktība par pieprasījumu pēc joslas platuma, ko nodrošinās, izmantojot FTTN/VDSL, un ir mazākas vispārējās kapitāla vajadzības. Tādēļ, lai gan bezvadu platjoslas piekļuves (WBA), izmantojot FTTN/VDSL, regulētajās cenās ir jāņem vērā iesaistītais ieguldījumu risks, šādu risku pēc apjoma nedrīkst uzskatīt par līdzīgu riskam, kas saistīts ar vairumtirdzniecības piekļuves produktiem, izmantojot FTTH. Nosakot riska uzcenojumu WBA, izmantojot FTTN/VDSL, VRI pienācīgi jāapsver šie faktori, un tās principā nedrīkst apstiprināt izcenojumus, kas noteikti 7. un 8. iedaļā. VRI publiski jāapspriežas par savu metodoloģiju riska uzcenojuma noteikšanai.

7. KRITĒRIJI ILGTERMIŅA PIEKĻUVES CENU NOVĒRTĒŠANAI FTTH GADĪJUMĀ

Piekļuves cenas, kas pielāgotas riskam, pamatojoties uz ilgtermiņa piekļuvi, var atšķirties atkarībā no laikposma, uz kādu noslēgtas piekļuves saistības. Ilgtermiņa piekļuves līgumu cenas par katru piekļuves līniju ir zemākas par īstermiņa piekļuves līgumu cenām. Ilgtermiņa piekļuves cenās ir jāatspoguļo tikai ieguldītāja riska samazinājums, tādēļ tās nevar būt zemākas par uz izmaksām orientētu cenu, kam nav pievienots augstāks riska uzcenojums, kurš atspoguļo ieguldījumu sistematisko risku. Saskaņā ar ilgtermiņa līgumiem jaunpienācēji iegūtu pilnīgu kontroli pār fiziskajiem aktīviem, kas viņiem arī nodrošinātu iespēju iesaistīties sekundārajā tirdzniecībā. Īstermiņa līgumi būtu pieejami bez ilgtermiņa saistībām, un tādējādi parasti to cena par katru piekļuves līniju būtu augstāka, piekļuves cenās atspoguļojot potenciālo vērtību, kas piemīt šāda veida piekļuves elastībai, no kuras piekļuves prasītājs gūst labumu.

Tomēr BIT operators laika gaitā ilgtermiņa piekļuvi var ļaunprātīgi izmantot, lai pārdotu savus mazumtirdzniecības pakalpojumus par cenām, kas ir zemākas par vairumtirdzniecības pakalpojumu regulētajām cenām (jo BIT operators saviem pakārtotajiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem piemērotu zemās ilgtermiņa saistību cenas), tādējādi faktiski bloķējot tirgu. Turklāt alternatīvi pakalpojumu sniedzēji ar mazākām klientu bāzēm un neskaidrām uzņēmējdarbības perspektīvām saskaras ar augstākiem riska līmeņiem. Viņi varētu nespēt uzņemties saistības iepirkt ilgtermiņā. Tādēļ viņiem var nākties atlikt savus ieguldījumus un regulēto piekļuvi iegādāties vēlāk.

Šo iemeslu dēļ ilgtermiņa piekļuves cenas noteikšana būtu pieņemama tikai tad, ja VRI nodrošina atbilstību šādiem nosacījumiem:

- a) ilgtermiņa saistību cenas atspoguļo tikai ieguldītāja riska samazinājumu;
- b) piemērotā laikposmā pastāv pietiekama starpība starp vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības cenām, lai nodrošinātu efektīva konkurenta ienākšanu pakārtotajā tirgū.

8. KRITĒRIJI PIEKĻUVES APJOMA ATLAIŽU NOVĒRTĒŠANAI FTTH GADĪJUMĀ

Piekļuves cenas, kas ir pielāgotas riskam, pamatojoties uz apjoma atlaidēm, atspoguļo to, ka ieguldījumu risks samazinās saistībā ar konkrētā teritorijā pārdoto optiskās šķiedras līniju kopskaitu. Ieguldījuma risks ir cieši saistīts ar to optiskās šķiedras līniju skaitu, kas netiek izmantotas. Jo lielāks ir izmantoto optiskās šķiedras līniju īpatsvars, jo mazāks ir risks. Tādēļ piekļuves cenas var atšķirties atkarībā no iepirkta daudzuma. Jānosaka vienots atlaižu līmenis, kas pieejams visiem atbilstīgajiem operatoriem par vienādu cenu par katru līniju. VRI jānosaka, kāds ir līniju skaits, kas jāiegādājas, lai iegūtu tiesības uz šādu apjoma atlaidi, ņemot vērā aplēsto minimālo ekspluatācijas mērogu, kas nepieciešams piekļuves prasītājam, lai efektīvi konkurētu tirgū, un nepieciešamību saglabāt tirgus struktūru ar pietiekamu skaitu prasībām atbilstošu operatoru, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci. Apjoma atlaidei ir jāatspoguļo tikai ieguldītāja riska samazinājums, tādēļ tās nevar veicināt tādas piekļuves cenas, kas ir zemākas par uz izmaksām orientētu cenu, kam nav pievienots augstāks riska uzcenojums, kurš atspoguļo ieguldījumu sistematisko risku. Ņemot vērā, ka riska uzcenojumam parasti ir jāsamazinās, ja kopumā palielinās mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības pieprasījums, apjoma atlaidei arī attiecīgi jāsamazinās, un tās vairs nav pamatotas, ja mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības pieprasījums tiek nodrošināts augstā pakāpē.

VRI var akceptēt apjoma atlaidi tikai tad, ja tiek ievēroti šādi nosacījumi:

- a) vienota līmeņa apjoma atlaidi aprēķina uz katru teritoriju, kuras lielumu pienācīgi nosaka VRI, ņemot vērā valsts apstākļus un tīkla arhitektūru, un līdzvērtīgi piemēro visiem piekļuves prasītājiem, kas konkrētajā teritorijā vēlas iegādāties vismaz tādu līniju skaitu, kurš dod tiesības uz atlaidi;
- b) apjoma atlaide atspoguļo tikai ieguldītāja riska samazinājumu;
- c) pienācīgā laikposmā pastāv pietiekama starpība starp vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības cenām, lai nodrošinātu efektīva konkurenta ienākšanu tirgū.

II PIELIKUMS

Līdzvērtības principa piemērošana attiecībā uz piekļuvi BIT operatora inženiertehniskajai infrastruktūrai, lai ieviestu NGA tīklus

1. LĪDZVĒRTĪBAS PRINCIPS

Piekļuve BIT operatora inženiertehniskajai infrastruktūrai var nozīmēt būtisku ieguldījumu NGA tīklu izveidošanā. Lai nodrošinātu godīgas konkurences nosacījumus starp jaunpieņacējiem un BIT operatoru, šādu piekļuvi ir svarīgi nodrošināt ar strikti līdzvērtīgiem nosacījumiem. VRI jāpieprasa BIT operatoram nodrošināt piekļuvi savai inženiertehniskajai infrastruktūrai saskaņā ar vienādiem nosacījumiem gan iekšējiem, gan trešo personu piekļuves prasītājiem. Jo īpaši BIT operatoram ir jānodrošina visa vajadzīgā informācija, kas attiecas uz infrastruktūras parametriem, un jāpiemēro vienādas procedūras piekļuves pasūtījumiem un nodrošināšanai. Lai nodrošinātu līdzvērtības principa pareizu piemērošanu, ļoti būtiski ir standartpieāvājumi un pakalpojumu līgumi. Tomēr ir arī svarīgi, lai BIT operators tikai savā rīcībā esošo informāciju par trešo personu piekļuves prasītāju ieviešanas plāniem neizmanto, lai iegūtu neatbilstīgas komerciālas priekšrocības.

2. INFORMĀCIJA PAR INŽENIERTEHNISKO INFRASTRUKTŪRU UN SADALES PUNKTIEM

BIT operatoram ir trešo personu piekļuves prasītājiem jānodrošina tāda paša līmeņa informācija par tā inženiertehnisko infrastruktūru un sadales punktiem, kāda ir pieejama iekšēji. Šajā informācijā jāietver inženiertehnisko infrastruktūru struktūra, kā arī dažādu infrastruktūru veidojošo elementu tehniskie parametri. Ja iespējams, jānodrošina informācija par šo elementu, tostarp kabeļu kanalizāciju, stabu un citu fizisko aktīvu (piemēram, apkopes telpu), ģeogrāfisko atrašanās vietu, kā arī par pieejamo vietu kabeļu kanalizācijā. Jānodrošina arī informācija par sadales punktu ģeogrāfisko atrašanās vietu, kā arī saistītu ēku saraksts.

BIT operatoram ir jānosaka visi intervences noteikumi un tehniskie nosacījumi, kas saistīti ar piekļuvi un tā inženiertehniskās infrastruktūras un sadales punktu, kā arī dažādu infrastruktūru veidojošo elementu izmantošanu. Vienādi noteikumi un nosacījumi jāpiemēro gan trešo personu piekļuves prasītājiem, gan iekšējiem piekļuves prasītājiem.

BIT operatoram jānodrošina rīki, lai nodrošinātu pienācīgu piekļuvi informācijai, piemēram, pieejamas direktorijas, datubāzes vai tīmekļa portāli. Informācija ir regulāri jāatjaunina, lai ņemtu vērā infrastruktūras attīstību un izstrādi, kā arī turpmāko apkopoto informāciju, jo īpaši BIT operatora vai citu piekļuves prasītāju optiskās šķiedras izvietojuma projektu gadījumā.

3. PIEKĻUVES PASŪTĪŠANA UN NODROŠINĀŠANA

BIT operatoram ir jāīsteno procedūras un jāizveido rīki, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi un tā inženiertehniskās infrastruktūras un sadales punktu, kā arī dažādu infrastruktūru veidojošo elementu izmantošanu. Jo īpaši BIT operatoram trešo personu piekļuves prasītājiem ir jānodrošina pilnīgas pasūtīšanas, nodrošināšanas un kļūdu pārvaldības sistēmas, kas ir līdzvērtīgas sistēmām, kuras nodrošina iekšējiem piekļuves prasītājiem. Tam jāietver pasākumi izmantošanā esošo kabeļu kanalizāciju pārblīves novēršanai.

Informācijas, piekļuves, kā arī inženiertehniskās infrastruktūras, sadales punktu un dažādu infrastruktūru veidojošo elementu izmantošanas pieprasījumi, ko iesniedz trešo personu piekļuves prasītāji, jāapstrādā tādā pašā termiņā, kādā apstrādā iekšējo piekļuves prasītāju līdzvērtīgus pieprasījumus. Jānodrošina vienāds pārredzamības līmenis attiecībā uz pieprasījumu apstrādes virzību, un negatīvas atbildes ir objektīvi jāpamato.

BIT operatoram informācijas sistēmās ir jā saglabā dati par pieprasījumu apstrādi un jānodrošina VRI piekļuve šiem datiem.

4. PAKALPOJUMU LĪMEŅA RĀDĪTĀJI

Lai nodrošinātu, ka piekļuve BIT operatora inženiertehniskajai infrastruktūrai un tās izmantošana tiek nodrošināta ar līdzvērtīgiem nosacījumiem, jānosaka un jāaprēķina pakalpojumu līmeņa rādītāji attiecībā gan uz iekšējiem, gan uz trešo personu piekļuves prasītājiem. Pakalpojumu līmeņa rādītājiem jānorāda BIT operatora gatavība īstenot darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu piekļuvi tā inženiertehniskajai infrastruktūrai. Ar piekļuves prasītājiem jāvienojas par pakalpojumu mērķa līmeņiem.

Pakalpojumu līmeņa rādītājos jāietver termiņi saistībā ar atbildēm uz informācijas pieprasījumiem par infrastruktūras elementu pieejamību, tostarp kabeļu kanalizāciju, stabu un citu fizisko aktīvu (piemēram, lūku) vai sadales punktu pieejamību; termiņi saistībā ar atbildēm uz pieprasījumiem par iespēju izmantot infrastruktūras elementus; novērtējums par gatavību apstrādāt infrastruktūras elementu piekļuves un izmantošanas pieprasījumus; novērtējums par gatavību īstenot kļūdu risināšanas procesus.

Pakalpojumu līmeņa rādītāju aprēķini jāveic regulāri, noteiktos intervālos un jāiesniedz trešo personu piekļuves prasītājiem. VRI jākontrolē, lai pakalpojumu līmeņi, ko nodrošina trešo personu piekļuves prasītājiem, būtu līdzvērtīgi pakalpojumu līmeņiem, kurus BIT operators nodrošina iekšēji. BIT operatoram jāaņem izmaksas atbilstīgu kompensāciju, ja netiek nodrošināta atbilstība pakalpojumu mērķa līmeņiem, par ko notikusi vienošanās ar trešo personu piekļuves prasītājiem.

5. STANDARTPIEDĀVĀJUMS

Ja piekļuves prasītājs ir pieprasījis standartpiedāvājumu, tajā jāpublicē dažādi elementi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu līdzvērtīgu piekļuvi BIT operatora inženiertehniskajai infrastruktūrai. Standartpiedāvājumā jāietver vismaz attiecīgās procedūras un rīki informācijas iegūšanai par inženiertehniskās infrastruktūras resursiem; jāapraksta dažādu inženiertehniskās infrastruktūras veidojošo elementu piekļuves un izmantošanas nosacījumi; jāapraksta procedūras un rīki piekļuves pasūtījumiem, nodrošināšanai un kļūdu pārvaldībai un jānosaka pakalpojumu līmeņi, kā arī sankcijas par šo pakalpojumu līmeņu neievērošanu. Iekšējās piekļuves nodrošināšanas pamatā jābūt tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem, kādi ir ietverti standartpiedāvājumā, kas paredzēts trešo personu piekļuves prasītājiem.

6. VRI ĪSTENOTĀ UZRAUDZĪBA

VRI jānodrošina, ka tiek efektīvi piemērots līdzvērtības princips. Tādēļ tām jānodrošina, lai pēc pieprasījuma standartpiedāvājums par piekļuvi inženiertehniskajai infrastruktūrai tiktu laikus nodrošināts trešo personu piekļuves prasītājiem. Turklāt papildus pakalpojumu līmeņa ziņojumiem VRI jānodrošina, ka BIT operatori reģistrē visus elementus, kas ir vajadzīgi, lai uzraudzītu atbilstību piekļuves līdzvērtības prasībai. Šai informācijai jāļauj VRI veikt regulāras kontroles procedūras, pārbaudot, vai trešo personu piekļuves prasītājiem BIT operators nodrošina vajadzīgo informācijas līmeni un vai tiek pareizi piemērotas piekļuves pasūtīšanas un nodrošināšanas procedūras.

Turklāt VRI jānodrošina, ka ir pieejama ātra *ex post* procedūra strīdu risināšanai.

7. INFORMĀCIJAS ASIMETRIJA

Vēsturiskā operatora rīcībā ir iepriekšēja informācija par trešās personas piekļuves prasītāja tīklu izveidošanas plāniem. Lai novērstu, ka šāda informācija tiek izmantota, lai gūtu nepamatotas priekšrocības saistībā ar konkurētspēju, par inženiertehniskās infrastruktūras darbību atbildīgais BIT operators nedrīkst šo informāciju atklāt saviem pakārtotajiem uzņēmumiem.

VRI ir vismaz jānodrošina, ka BIT operatora pakārtoto uzņēmumu mazumtirdzniecības darbībās iesaistītās personas nedrīkst piedalīties par inženiertehniskās infrastruktūras piekļuves procesa pārvaldību tieši vai netieši atbildīgā BIT operatora uzņēmuma struktūrās.